

Müşahede

al-Luma', s. 100-101, 412

891.5
KAS-C

Müşahede

Imam-i Rabbānī, Mektūbat, III, 119-

III, 161-163

120

H. K. Yilmaz Cef

فعالی، محمد تقی

۵۸۴۱- «امام و مراتب کشف و شهود»

عرفانی، نگاه حوزه، بیابنی ۹۸، ص ۲۲-۲۸، فارسی.
کد پارسا: ۸۶۱۱۹۷
قسمت دوم.

کشف و شهود: اندیشه‌های عرفانی امام
خمینی (شخصیت‌شناسی)

این مقاله به مراحل مکاشفه عرفانی و درجات آن برای افراد مختلف از منظر عرفانی امام خمینی اشاره دارد و به شرح هر یک از آنها می‌پردازد. نویسنده حقیقت کشف را از دیدگاه امام خمینی، خروج از حجاب‌های حقیقت و حجاب را مانعی برای رسیدن به حق تعالی معنا می‌کند و انواع مکاشفات عرفانی را از دیدگاه وی مکاشفه علم، مکاشفه جان، مکاشفه عینی، مکاشفه صوری و معنوی، مکاشفه غیب و شهود، مکاشفه الهامی و روحی اعلام می‌دارد و معنای هر یک را توضیح می‌دهد. وی همچنین حالات همراه با کشف را حیرت، سکر، ذوق، شوق، وجد، عشق و یقین ذکر می‌کند. نویسنده یادآور می‌شود که عرفا به غیر از حالات و مقامات مذکور، حالات و مقامات دیگری دارند که انسان‌های معمولی قادر به درک آنها نیستند.

MADE YAYINLANDIRGAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

21 ARA 2008

MADE YAYINLANDIRGAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

196 MARCOTTE, Roxanne D. Reason ('aql) and direct intuition (mushāhada) in the works of Shihāb al-Dīn al-Suhrawardī (d. 587/1191). Reason and inspiration in Islam: theology, philosophy and mysticism in Muslim thought: essays in honour of Hermann Landolt. Ed. Todd Lawson. London: Tauris, 2005, pp.221-234.

MADE YAYINLANDIRGAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Müşahede

Kentül. kulüb, J, 88-94

297.72
YAFIN

تصنیف ودراسة

الدكتور

محمد أبو الجيد غانج البسيوني

ببليوجرافيا الرسائل العلمية
في الجامعات المصرية منذ إنشائها
حتى نهاية القرن العشرين
الأدب العربي والبلغة والنقد الأدبي

25 MISAAN 2008

MADE YAYINLANDIRGAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

۳۶۶۹- المشاهد في القرآن الكريم: دراسة تحليلية / حامد صادق حامد / د ۱۹۷۸
ج. الأزهر، ك. اللغة العربية بالقاهرة، ق. الأدب والنقد. Mushahede

م	ماجستير	د	دكتوراه	ج	جامعة
ك	كلية	ق	قسم	ش	شعبة
ا	إشراف	س	ميدانية	م	محرية

القاهرة ت
الطبعة الأولى
م ۱۴۲۲ - د ۲۰۰۱

امید، مسعود

۶۷۱۶- «عقل و تجربه دینی از نگاه

امام علی (ع)»، معرفت، بیابن ۴۷، ص ۲۴-۴۲،
فارسی، کتابنامه: ۴۲.

محل نگهداری: پایگاه اطلاع رسانی سراسری اسلامی (پارسا)
کد پارسا: ۴۸۰۵۲ (115879) - *Keşif*
- *Müşahede*
کشف و شهود؛ اندیشه‌های کلامی و فلسفی امام
علی (ع) (امام علی (ع)): تجربه دینی (فلسفه دین) (کلام)

تحقیقی است در خصوص نسبت تجربه دینی
به معنای تجربه عرفانی با عقل از منظر امام علی (ع).
نویسنده با استفاده از منابع عرفانی و کلمات امام،
تجربه دینی را در راستای وحی منحصر به پیامبران
می‌داند، اما احساسات و حالات معنوی و تجارب
عرفانی مبتنی بر کشف و شهود شامل اولیا و سالکان
هم هست. نویسنده معتقد است تأملی در احوال و
بیانات امیرالمؤمنین (ع) بیانگر این حقیقت است که
شخصیت ایشان از عرفان و شهود آکنده است. مقاله
سپس به بررسی عرفان امام (ع) از زبان عارفان بزرگ
اسلامی پرداخته که جملگی آن حضرت را الگو و
مقتدای خود در عرفان نظری و عملی می‌دانند.
نویسنده عرفان امام علی را نه از نوع صوفیانه یا
ملاطیه یا کسائی که از خود رفع تکلیف می‌کنند و یا
انزوا و خلوت اختیار می‌کنند، بلکه عرفانی می‌داند که
با خردورزی آمیخته است و او تجربه‌های عرفانی
خویش را در قالب‌های تجربه‌های عقلانی ارائه می‌دهد.

امین، احمد

«ترازوی احدخو: امیرالمؤمنین

علی (ع) در آئینه مثنوی مولانا».

(شماره ۳۲۴۶)

بررسی اشعار مولوی

انصاریان، حسین (۱۳۲۳ -)

«شرح دعای کمیل». (شماره

۶۳۶۳ ۶۳۶۴)

مقامات سیر و سلوک

بابایی، رضا (۱۳۴۳ -)

«مولا در چشم و دل مولانا».

(شماره ۲۸۷۳)

اندیشه‌های کلامی مولوی

بارانی، محمد

«علی (ع) در نگاه جلال‌الدین

محمد مولوی». (شماره ۲۸۷۴)

اندیشه‌های کلامی مولوی

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

توکلی، غلامحسین

«معرفت شهودی صدرای در» ۷۳۴۳-۳۳

بوته نقد»، خردنامه صدرای پیاپی ۳۳، ص ۳۶-۴۸، فارسی
کد پارسا: ۸۶۴۲۱۰

شناخت یقینی؛ اندیشه‌های فلسفی ملاصدرا

① مقاله حاضر به بررسی و نقد معرفت‌شناسی فلسفی ملاصدرا می‌پردازد و شناختی را که ملاصدرا از طریق کشف و شهود مدعی آن است، مورد ارزیابی قرار می‌دهد. نویسنده بر این باور است که دیدگاه ملاصدرا نسبت به مقوله شناخت دو سویه است. از یک سو وی نقش عقل را در درک حقایق هستی می‌ستاید و با تمسک به قرآن، اهل تعقل را افرادی شایسته معرفی می‌کند. اما از سوی دیگر وی از مرز عقل عبور می‌کند و کشف و شهود را در شناخت حقیقی دخیل می‌داند. این تکیه وی بر کشف و شهود عرفانی، او را از علمای میثاء متمایز می‌کند. مسئله پیوند دادن عقل و عرفان توسط ملاصدرا و بررسی صحت و سقم آن از مباحث این مقاله است.

چاد، عبدالله

«اسلامی سازی معرفت در حوزه

اقتصاد». (شماره ۱۲۳۰)

اسلامی‌سازی شناخت

جوادی، محسن

«توجیه جاودانگی اصول اخلاقی

بر مبنای نظریه اعتباریات از دیدگاه

شهرتد مطهری». (شماره ۵۴۲)

ادراکات اعتباری

جوادی آملی، عبدالله (۱۳۱۲ -)

«قرآن کریم از منظر امام رضا.

(شماره ۷۶۹۰)

شناخت در قرآن

Müşahede
(132724)

22 Eylül 2008

۱ فارابی، محمد بن محمد (۲۶۰؟-۳۳۹ق)

۲ ۵۸۲۷- عرفان در پرتو عقل و اندیشه،

۳ شرح و حاشیه علی نریمانی، قم: دارالهدی، چاپ اول،

۴ ۱۳۸۲ / ۲۰۰۰ نسخه، ۱۶۰ ص، فارسی، رقی (شمیز)،

۵ بها: ۸۰۰۰ ریال، منابع: ۱۵۹، فهارس: آیات، احادیث.

شابک: ۹۶۴-۸۲۲۲-۴۵-۲

کد پارسا: B۷۰۰۴۱

Keşf

۶ عنوان متن شرح شده: ~~Wahidat~~

فصوص الحکم

۷ کشف و شهود؛ براهین اثبات واجب الوجود

(فلسفه و منطق)

۸ بررسی و تبیین مسائلی از فلسفه اسلامی است.

نویسنده در این اثر مبانی فلسفه اسلامی را به طور

مختصر مورد بحث و بررسی قرار داده و در اثبات

واجب الوجود و ممکنات عالم هستی، با بهره‌گیری از

دلایل گذشتگان و به روش شناخت وجدانی، هستی

ذات حق را بررسی و راه وصول به آن را بیان کرده

است. وی در این زمینه دو حجاب روحانی و

جسمانی (ظلمانی) برای انسان برشمرده و طریقه

رفع آن دو را بیان کرده است. سپس به ظهور تجلیات

حق در انسان اشاره دارد و به بیان چگونگی رهایی از

لذتهای دنیوی می‌پردازد. برخی از سرفصلهای کتاب

عبارت‌اند از: هستی جهت‌مشترک اشیاء، ممکنات،

برهان یگانی حق، هستی واجب الوجود، آرامش نفوس

بشری، ظاهر و باطن انسان و مشاهده خلأوند به دل.

کتاب در ۶۸ اصل تدوین شده است.

تقی، شکوفه (۱۳۳۸ -)

۵۷۹۲- دو بال خرد: در رساله الطیر

ابن سینا، تهران: مرکز، چاپ اول، ۱۳۸۲ / ۱۶۰۰ نسخه

۳۶۶ص، فارسی، رقی (شمیز)، منابع: ۳۵۴-۳۶۵.

شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۷۲۲-۴

کنگره: BBR۵۲۳/TVD۹

دیوبی: ۱۸۹/۱

کد پارسا: BY۰۲۷۷

کشف و شهود: اندیشه‌های عرفانی ابن سینا
(فلسفه و منطق)؛ رساله الطیر ابن سینا (فلسفه و منطق)

نگارنده در این اثر، آراء ابن سینا را درباره منزلت علم و تجربه و مکاشفه و چگونگی پیوند و آمیختگی عرفان و فلسفه در روح و جان آدمی مورد بحث و پژوهش قرار می‌دهد. وی در آغاز به تشریح زندگی، احوال، مطالعات و تحصیلات و اقامت او در شهرهای مختلف و مشاغل او پرداخته و سپس بخشهای مختلف رساله الطیر پورسینا را معرفی و نکات ظریف عرفانی

آن را توضیح داده است. مؤلف درباره داستان سفر روح یا همان مرغ در بند و دام که کنایه از شهوات است، به تفصیل بحث می‌کند و به آیاتی از سوره‌های قرآن در این زمینه استناد دارد. به اعتقاد نویسنده، رساله الطیر یا نامه پرنده از نظر سبک نگارش یکی از مهم‌ترین نگاهشته‌های پور سینا است. وی کتاب کلیله و دمنه را یکی از بزرگ‌ترین منابع الهام بوعلی دانسته و به مقایسه تطبیقی و تحلیلی این دو اثر پرداخته است. نگارنده بر این نکته تصریح می‌کند که بدون شک رسائل اخوان الصفا بر نگارش این رساله تأثیری عمیق و ژرف داشته است. وی تشابهات شکلی و مضمونی این دو اثر را در بخشهایی از کتاب نشان می‌دهد. مؤلف در پایان، در باب مشابهت رساله الطیر و معراجنامه و انتساب معراجنامه به پور سینا، مقایسه رساله الطیر و کتاب الاشارات و التنبیها، به تفصیل سخن گفته و دانسته‌ها و یافته‌های خود را درباره این رساله معروف از جنبه‌های مختلف ادبی و عرفانی به همراه ذکر نسخه بدلهای رساله الطیر مورد مطالعه و تحقیق و ارزیابی قرار داده است.

MARDE ۷۲۷۱۰
SUNTA GELER
ETAN
SUNAN

مسخ باطن را از طریق حکما بدینگونه هم ممکن است که اثبات کنیم: حکما می‌گویند که شینیت هر چیزی به صورت اوست که بدان از دیگران امتیاز حاصل می‌کند و نفس انسانی در آغاز بالقوه است و فعلیت وی به مدرکات و صور علمی و ملکاتی است که بدانها متحقق می‌شود پس هرگاه فعلیات او از جنس فعلیات درندگان باشد او به معنی دژنده و به صورت انسان است و اگر از جنس فعلیات بهائم و ستوران باشد او به حقیقت بهمیه و ستورو از روی شکل بشر است و این اختلاف صورت مانع از اشتراک وی به حسب واقع با سباع و بهائم نیست زیرا آنها از جهت صورت با یکدیگر اختلاف دارند و آنچه جامع آنهاست صفاتی است که بدان متصف هستند و از این رو جدایی آنها با انسان از روی شکل، مانع آن نخواهد بود که در حقیقت با هم متحد فرض شوند.

«شرح، ج ۱، ص ۲۳۵»

مشاهده:

سقوط حجاب به تمامت و به وجه کلی و آن فناء نعت و وصف را اقتضا کند بر خلاف مکاشفه که بقاء رسم و نعت در آن حالت ممکن است و صوفیه را در تعریف

مشاهده اقوال بسیار است از قبیل:

حُضُورَ الْحَقِّ مِنْ غَيْرِ بَقَاءِ نَهْمَةٍ، وَجُودَ الْحَقِّ مَعَ فَقْدَانِكَ، رُؤْيَةَ الْحَقِّ يَبْصُرُ الْقَلْبُ مِنْ غَيْرِ شُبْهَةٍ كَأَنَّهُ رَأَاهُ بِالْعَيْنِ، رساله قشیریه، طبع مصر، ص ۴۰، شرح منازل السائرين، طبع طهران، ص ۲۲۴، کشف اصطلاحات الفنون، در ذیل: مشاهده.

اکنون گوئیم که مجاهده مقتضی وجود نقص و بقاء نعت و اوصاف عبد است در صورتی که مشاهده، فناء و صف را اقتضا می‌کند و بنا بر این تا سالک در حال مجاهده باشد به درجت مشاهده نرسیده است و چون بدان درجت رسید مجاهدت برمی‌خیزد که طَلَبُ الدَّلِيلِ بَعْدَ الْوُصُولِ إِلَى الْمَطْلُوبِ قَبِيحٌ.

«برهان، ص ۱۴۰»

عارفی که مستغرق و مست دیدار است به سبب غلبه مشاهده به غیر حق التفات ندارد و از خود و غیر، به کلی ذاهل است و نقش غیر و غیریت از وجود او سترده می‌شود و از این رو مانند کسی است که خفته و حس او از ادراک امور خارج فرو مانده باشد و همچنانکه مستی و تشویق و بیساری از احوال نفسانی انسان را متحمل و برای کارهایی آماده می‌سازد که در غیر آن حالت صورت نمی‌پذیرد، عشق حق و مستی مشاهده نیز وظایف و تکالیف ۱۹۹۷

سلوک و انواع معامله را بر صوفی سهل و آسان می‌گرداند و مشقت و سنگینی آن را ناچیز می‌سازد به صورتی که تکلیف هیچ کلفتی به بار نمی‌آورد بلکه سبب و وسیله تفریح و خوشی و التذام می‌شود و نظیر آن در همه وظایف هرگاه مقرون به شوق درون باشد، می‌توان دید. پس در حقیقت این حالت را مستی شوق بوجود می‌آورد و هم اوست که بار گران تکلیف را بر دوش می‌گیرد چنانکه [مولانا] فرموده است:

سرست کاری کی کند مست آن کند که می‌کند

باده‌خدایی طی کند هر دو جهان را تا صمد

(دیوان: بیت ۵۷۱۹)

و چون عشق و شکر از حق است و به حق است بنا بر این هر چه در حالت بیخودی از صوفی به ظهور می‌رسد به تصرف حق است بی واسطه غیر، چه در حالت بیخودی، سالک، شاعر به خود و غیر خود نتواند بود ولی کسانی که نظر دوربین و پزده شکاف ندارند این تصرف را نمی‌بینند و مانند آن مور سست نظر اند که بر صفحه کاغذ حرکت می‌کند و قلم را بر روی کاغذ حرکت می‌بیند و ندارد که قلم به خود و از خود در جنبش آمده است (این تمثیل را مولانا در آخر دفتر چهارم آورده است، مثنوی، ج ۴، ب ۳۷۲۸ به بعد) و چنین کس را به اعتبار

آنکه حق از ارتکاب مخالفات ننگه می‌دارد صوفیه «محفوظ» می‌گویند و به لحاظ آنکه حق و سرمستی شهوده باز تکلیف او را به دوش می‌کشد «محمول» گویند مقابل «حامل» که در حال صحو است. (مثنوی، ج ۱، ب ۹۳۵ به بعد، ب ۳۱۸۲ به بعد).

«شرح، ج ۱، ص ۱۸۲-۱۸۱»

نیز: خلاصه، ص ۱۵۲ و ص ۲۱۱-۲۱۰

چنانکه گفتیم صوفی در حال استغراق و مستی دیدار، محفوظ و محمول است و حق او را نگاه می‌دارد و تکلیف را بدو می‌نماید و بر وی آسان می‌گرداند یا آنکه این بار را از روی دل و دوش او برمی‌گیرد ولی در حال صحو و هشیاری که به خود باز می‌آید و جمع او به تفرقه بدل می‌شود او مکلف است و این بار را به خود برمی‌دارد و در مجاهده می‌افتد و میانته خواطر ربانی و الهام ملکسی و وسواس شیطانی باید خود داوری کند پس در این حالت مانند کسی است که در دریای طوفانی گرفتار شود و به نیروی بازو و شناوری، ناچار باشد که خود را به ساحل کشاند و اگر در کشتی نشسته باشد کشتی او را می‌برد و بیم طوفان هر لحظه خاطرش را تشویش نمی‌دهد. از اینرو مولانا حالت کس را به صخو ترجیح